

ŚRODKI TRWAŁE I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM W LATACH 2005 - 2008

FIXED ASSETS AND INVESTMENT ACTIVITY IN DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP IN 2005 - 2008

Informacje i opracowania statystyczne *Information, statistical papers*

WROCŁAW 2009

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
WE WROCŁAWIU

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE
IN WROCŁAW*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

Stanisław Kamiński

REDAKTOR GŁÓWNY

EDITOR-IN-CHIEF

Danuta Komarowska

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Beata Bal-Domańska, Sławomir Banaszak, Wacław Mazur, Gabriela Okoń, Anna Staniów, Elżbieta Stańczyk,
Halina Urbanek, Halina Woźniak, Marta Woźniakiewicz, Małgorzata Wysoczańska

SEKRETARZ

SECRETARY

Agnieszka Ilczuk

REDAKTOR TECHNICZNY

TECHNICAL SUPERVISOR

Irena Makiej-Borowiecka

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

EDITORIAL ELABORATION

Magdalena Klimek – Wydział Analiz, Udostępniania Informacji
i Promocji

*Magdalena Klimek – Analysis, Data Dissemination
and Promotion Division*

przy współpracy z Ewą Józefczyk i Anną Staniów

in cooperation with Ewa Józefczyk i Anna Staniów

SKŁAD KOMPUTEROWY I GRAFIKA

TYPE SETTING AND GRAPHIC

Wojciech Girul

PROJEKT OKŁADKI

COVER DESIGN

Wojciech Girul

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

*When publishing SO data
please indicate source*

**Publikacja dostępna
na płycie CD-ROM**

*Publication available
on CD-ROM*

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny we Wrocławiu prezentuje publikację **„Środki trwałe i działalność inwestycyjna w województwie dolnośląskim w latach 2005-2008”**.

Celem opracowania jest przedstawienie informacji dotyczących wartości, dynamiki i struktury nakładów inwestycyjnych (dział I) oraz wartości środków trwałych i stopnia ich zużycia (dział II).

Tematyka badań objętych publikacją uwzględnia aktualne zasady polityki gospodarczej wynikające z przepisów o rachunkowości i środkach trwałych oraz potrzeby wynikające z konieczności opracowywania rachunków narodowych zgodnie z zasadami „ESA 1995”.

Opracowanie rozpoczynają tablice przeglądowe zawierające podstawowe informacje o nakładach inwestycyjnych i środkach trwałych w województwie dolnośląskim na tle kraju i innych województw.

Prezentowany materiał w formie tabelarycznej uzupełniają uwagi metodyczne zawierające definicje podstawowych pojęć oraz syntetyczna charakterystyka tendencji i zmian zachodzących w działalności inwestycyjnej i wielkości majątku trwałego województwa dolnośląskiego w latach 2005-2008.

Wybrane zjawiska zilustrowano na mapach i wykresach.

Mamy nadzieję, że zaprezentowane informacje spotkają się z Państwa zainteresowaniem i zachęcą do korzystania z kolejnych opracowań Urzędu.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

dr Stanisław Kamiński

Wrocław, grudzień 2009 r.

PREFACE

The Statistical Office in Wrocław presents publication **“Fixed assets and investment activity in Dolnośląskie voivodship in 2005 – 2008”**.

The purpose of the publication is to present information about the value, dynamics and structure of investment outlays (chapter I), as well as value and degree of consumption of fixed assets (chapter II).

The subject of the surveys included in the publication takes into consideration current rules of economic policy resulting from the regulations about accountancy and fixed assets as well as needs resulting from the necessity of elaborating the national accounts in accordance with the principles of the “European System of Accounts ESA 1995”.

The elaboration is preceded with review tables containing basic information about investment outlays and fixed assets in Dolnośląskie voivodship as compared to the country and other voivodships.

The presented material in the form of tables was supplemented with methodological notes containing fundamental notions as well as with a synthetic profile of tendencies and changes taking place in investment activity and amount of fixed assets of Dolnośląskie voivodship in years 2005-2008.

Selected phenomena were illustrated in maps and graphs.

We hope that the readers will find the information presented here most interesting and the very publication will be an inspiration for further reading of publications.

Director
of Statistical Office in Wrocław

Stanisław Kamiński, Ph.D.

Wrocław, December 2009

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Strona Page
PRZEDMOWA.....	PREFACE	3
UWAGI METODYCZNE.....	METHODOLOGICAL NOTES.....	7
WYNIKI BADAŃ – SYNTeza.....	RESULTS OF SURVEYS – SYNTHESIS	11
TABLICE	TABLES	Tablica Table
WAŻNIEJSZE DANE O NAKŁADACH INWESTYCYJNYCH I ŚRODKACH TRWAŁYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM NA TLE KRAJU, REGIONÓW I WOJEWÓDZTW	MAJOR DATA ON INVESTMENT OUTLAYS AND ON FIXED ASSETS IN DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP AS COMPARED TO THE COUNTRY, REGIONS AND VOIVODSHIPS	
Nakłady inwestycyjne w latach 2005-2008 (ceny bieżące)	Investment outlays in years 2005-2008 (current prices)	I
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności wybranych sekcji w 2008 r. (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises ownership sectors and by selected sections in 2008 (current prices)	II
Wartość brutto środków trwałych w latach 2005-2008 (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in years 2005-2008 (current book-keeping prices)	III
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sektorów własności i wybranych sekcji w 2008 R. (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises by ownership sectors and selected sections in 2008 (current book-keeping prices)	IV
DZIAŁ I. NAKŁADY INWESTYCYJNE W LATACH 2005 - 2008	CHAPTER I. INVESTMENT OUTLAYS IN YEARS 2005 - 2008	
Dynamika nakładów inwestycyjnych według sektorów własności i sekcji.....	Indices of investment outlays by ownership sectors and sections	1
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według podregionów, powiatów i sekcji (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by subregions, powiats and sections (current prices)	2
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według podregionów i powiatów	Investment outlays in enterprises by subregions and powiats	3
Wydatki budżetów powiatów	Expenditure of powiats budgets	4
Nakłady inwestycyjne według sektorów własności (ceny bieżące)	Investment outlays by ownership sectors (current prices)	5
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe w przedsiębiorstwach według sekcji i działów (ceny bieżące)	Investment outlays on fixed assets in enterprises by sections and divisions (current prices)	6
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe w przedsiębiorstwach według sekcji, działów i grup środków trwałych (ceny bieżące)	Investment outlays on fixed assets in enterprises by sections, divisions and groups of fixed assets (current prices)	7
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji i działów (ceny bieżące)	Investment outlays on fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections and divisions (current prices)	8
DZIAŁ II. ŚRODKI TRWAŁE W LATACH 2005 - 2008	CHAPTER II. FIXED ASSETS IN YEARS 2005 - 2008	
Dynamika wartości brutto środków trwałych według sektorów i sekcji.....	Indices of gross value of fixed assets by ownership sectors and sections.....	1(9)
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według podregionów i powiatów (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises by subregions and powiats (current book-keeping prices)	2(10)
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach i sektorów ekonomicznych według podregionów, powiatów (ceny bieżące)	Gross value of fixed assets in enterprises by subregions, powiats and economic sectors (current price)	3(11)
Wartość brutto środków trwałych według sektorów własności (bieżące ceny ewidencyjne).....	Gross value of fixed assets by ownership sectors (current book-keeping prices)	4(12)
Wartość brutto, netto i stopień zużycia środków trwałych w przedsiębiorstwach	Gross and net value and degree of consumption of fixed assets in enterprises	5(13)

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

		Tablica Table
Wartość brutto, netto i stopień zużycia środków trwałych w przedsiębiorstwach w sektorze prywatnym	<i>Gross and net value and degree of consumption of fixed assets in enterprises in private sector in 2008.....</i>	6(14)
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sekcji i grup środków trwałych	<i>Gross value of fixed assets in enterprises by sections and groups of fixed assets.....</i>	7(15)
Wartość brutto, netto i stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych	<i>Gross and net value and degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities.....</i>	8(16)
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji i grup środków trwałych	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections and groups of fixed assets.....</i>	9(17)
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji i grup środków trwałych	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections and groups of fixed assets</i>	10(18)

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Struktura nakładów inwestycyjnych według sektorów własności i sekcji w 2005 i 2008 r.	<i>Structure of investment outlays by ownership sectors and sections in 2005 and 2008.....</i>	17
Struktura nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach według sekcji i podregionów w 2008 r. (ceny bieżące)	<i>Structure of investment outlays in enterprises by sections and subregions in 2008 (current prices).....</i>	17
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według podregionów i powiatów w 2005 i 2008 r.	<i>Investment outlays in enterprises by subregions and powiats in 2005 and 2008</i>	18
Struktura nakładów inwestycyjnych według sektorów własności (ceny bieżące) w 2008 r.	<i>Structure of investment outlays by ownership sectors (current prices) in 2008.....</i>	19
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji i działów (ceny bieżące) w 2008 r.	<i>Structure of investment outlays on fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections and divisions (current prices) in 2008</i>	19
Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów w 2008 r.	<i>Investment expenditure of the powiats budgets in 2008</i>	19
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według podregionów i powiatów (bieżące ceny ewidencyjne).....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises by subregions and powiats (current book-keeping prices).....</i>	20
Struktura wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sektorów ekonomicznych i podregionów w 2008 r. (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value of fixed assets in enterprises by economic sectors and subregions in 2008 (current prices)</i>	21
Wartość brutto, netto i stopień zużycia środków trwałych w przedsiębiorstwach w latach 2005-2008	<i>Gross and net value and degree of consumption of fixed assets in enterprises in years 2005-2008.....</i>	21
Struktura wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sekcji i grup środków trwałych w 2008 r.	<i>Structure of gross value of fixed assets in enterprises by sections and groups of fixed assets in 2008.....</i>	21
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji w 2008 r.	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections in 2008</i>	22
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji w 2008 r.	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections and groups of fixed assets.....</i>	22
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych według sekcji i grup środków trwałych w 2008 r.	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities by sections and groups of fixed assets in 2008.</i>	22

UWAGI METODYCZNE

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Informacje o nakładach opracowano zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe obejmują:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in.: roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 1 I 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR).

Pozostałe nakłady, są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdańczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podziału nakładów inwestycyjnych według regionów, województw, podregionów i powiatów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

METHODOLOGICAL NOTES

Investment

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Information regarding investment outlay division was compiled according to recommendations of European System of Accounts “ESA 1995”.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures, of which i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and endowments),
- transport equipments,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used since 2005 International Accounting Standards – IAS)

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1.1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to amendment of Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694 with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) have been included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”, which had impact on the level of presented amounts.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnership employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.

The division of investment outlays by regions, voivodships, subregions and powiats was made on the basis of the actual location of the investment.

Środki trwałe

1. Środki trwałe są to kompletne i nadające się do użytku, w dniu przyjęcia do używania, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbudowanie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych **nie obejmują wartości gruntów** uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia). Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.;
- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

4. Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

5. Wartość netto środków trwałych odpowiada wartości brutto pomniejszonej o wartość zużycia.

6. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

7. Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

8. Podziału środków trwałych według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004) w układzie regionów, województw, podregionów i powiatów dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności

9. Podziału środków trwałych na grupy rodzajowe dokonano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych (KŚT) wprowadzoną z dniem 1 stycznia 2000 roku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 roku (Dz. U. Nr 112, poz. 1317). W publikacji zastosowano grupowanie obejmujące:

Fixed assets

1. Fixed assets are asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, meliorations, water structures, land and since 1 I 1995 livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co – operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets **do not include the value of land** recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694 with later amendments).

2. The gross value fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation). The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- within the scope of fixed assets designation for exploitation after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.

3. Data by sections of the NACE rev. 1.1, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate, renting and business activities”.

4. The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decision of the decree of the Ministry of Finance dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

5. The net value of fixed assets corresponds to the gross value of fixed assets decreased by the value of consumption.

6. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

7. The degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

8. The division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections by regions, voivodships, subregions and powiats was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

9. The division of fixed assets to type groups was made according to Classification of Fixed Assets (KŚT) introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Law No. 112, item 1317).

The grouping includes:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale oraz. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego);
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

Ze względu na technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy danych w tablicach – z tytułu zaokrągłeń – mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

W tablicach - w stosunku do Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004)- zastosowano skrócone nazwy. Zestawienie skróconych i pełnych nazw podaje się poniżej:

Sekcje PKD 2004

Symbol	skrót	pełna nazwa
Sekcja G	Handel i naprawy	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
Sekcja K	Obsługa nieruchomości i firm	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Sekcja L oraz dział 75	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
Dział 01	Rolnictwo i łowiectwo	Rolnictwo, łowiectwo; włączając działalność usługową
Dział 02	Leśnictwo	Leśnictwo, włączając działalnością usługową
Dział 05	Rybacktwo	Rybacktwo, włączając działalnością usługową
Dział 19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych
Dział 20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz korka (z wyłączeniem mebli), artykułów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Dział 21	Produkcja masy włóknistej oraz papieru	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places, since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item "total".

The names of some classification levels of PKD 2004 used in tables have been abbreviated. The list of abbreviations used and their full names are given below:

Section PKD 2004

Symbol	abbreviation	full name
G	Trade and repair	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
K	Real estate, renting and business activities	Real estate, renting and business activities
L	Public administration and defence; compulsory social security	Public administration and defence; compulsory social security
01	Agriculture and hunting	Agriculture, hunting and related service activity
02	Forestry	Forestry, logging and related service activity
05	Fishing	Fishing fish farming and related service activity
19	Processing of leather and manufacture of leather products	Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear
20	Manufacture of wood and wood, straw and wicker products	Manufacture of wood and products of wood of straw and planting materials
21	Manufacture of pulp and paper	Manufacture of pulp, paper and paper products

Dział 28	Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	28	<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Dział 29	Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana	29	<i>Manufacture of machinery and equipment</i>	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Dział 31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej nie sklasyfikowana	31	<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus</i>	<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>
Dział 36	Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	Produkcja mebli; działalność produkcyjna gdzie indziej nie sklasyfikowana	36	<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>
Dział 51	Handel hurtowy i komisowy	Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, motocyklami	51	<i>Wholesale and commission trade</i>	<i>Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
Dział 52	Handel detaliczny; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	Handel detaliczny, z wyjątkiem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	52	<i>Retail trade; repair of personal household goods</i>	<i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska	(—)	- zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	- wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
„W tym” „Of which”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

ABBREVIATIONS

zł	- złoty
zł	<i>zloty</i>
tys. thous.	- tysiąc <i>thousand</i>
mln	- milion <i>million</i>

WYNIKI BADAŃ - SYNTEZA

Nakłady inwestycyjne

Proces inwestycyjny jest kluczowym elementem wywierającym zasadniczy wpływ na rozwój społeczny i gospodarczy regionu. Od wzrostu rozmiarów inwestycji w porównaniu do okresu poprzedniego oraz rodzaju realizowanych inwestycji zależy wzrost efektywności działania przedsiębiorstw, przez co stają się one bardziej konkurencyjne, zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym.

W 2008 r. **nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej** w województwie dolnośląskim wyniosły (w cenach bieżących) - 18470,3 mln zł (tj. więcej o 61,0% w relacji do 2005 r.) i stanowiły 8,5% nakładów krajowych. Na tle pozostałych województw dolnośląskie pod względem udziału w kraju plasowało się na 4 miejscu po województwie mazowieckim - 21,8%, śląskim - 12,6% i wielkopolskim - 9,3%.

Dla porównania w kraju wartość nakładów inwestycyjnych ogółem wyniosła - 217259,7 mln zł i w odniesieniu do 2005 r. wzrosła o 65,8%.

W 2008 r. wartość inwestycji w sektorze prywatnym kształtowała się na poziomie - 11734,0 mln zł, w tym 37,8% nakładów pochodziło z własności krajowej, a 33,7% z zagranicznej. W sektorze publicznym nakłady inwestycyjne wynosiły 6736,4 mln zł, z czego ponad połowa (50,4%) stanowiła własność państwową. W latach 2005-2008 dynamika nakładów inwestycyjnych była znacznie wyższa w sektorze publicznym niż w prywatnym.

W 2008 r. najwięcej środków na inwestycje przekazały jednostki działające w sekcji przemysł - 36,8%, następnie budownictwo - 15,2% oraz obsługa nieruchomości i firm - 13,4%.

W latach 2005-2008 zanotowano dynamiczny wzrost inwestycji w gospodarce narodowej średnio o 15,7% rocznie przy jednoczesnym wzroście wartości środków trwałych o 7,7%. Widoczna była dysproporcja pomiędzy tempem wzrostu inwestycji w poszczególnych sekcjach. Najwyższy wzrost nakładów w porównaniu do 2005 r. zanotowano w następujących sekcjach: hotele i restauracje o 236,7%, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała o 155,5%, ochrona zdrowia i pomoc społeczna o 126,1% oraz budownictwo o 125,4%.

W odniesieniu do roku 2007 zaobserwowano spadek poziomu inwestycji w następujących sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia o 39,3%, edukacja o 20,3%, transport, gospodarka magazynowa i łączność o 8,5%, pośrednictwo finansowe o 7,1%, przemysł o 3,7%, (w tym w przetwórstwo przemysłowe o 16,5%), rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo o 3,7% oraz handel i naprawy o 2,3%.

W 2008 r. nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły (w cenach bieżących) 6420 zł (w 2005 r. - 3970 zł). *Dla porównania w Polsce na 1 mieszkańca wydatkowano odpowiednio 5700 zł i 3434 zł.* Pod względem wysokości nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca województwo dolnośląskie zajmowało 2 miejsce w kraju - po mazowieckim (9108 zł).

W 2008 r. **nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach** o liczbie pracujących powyżej 9 osób (w cenach bieżących) wynosiły 11659,3 mln zł i w relacji do 2005 r. wzrosły o ponad połowę (o 53,0%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady te wyniosły 4053 zł (w 2005 roku - 2637 zł). Analiza przestrzennego zróżnicowania nakładów inwestycyjnych wykazała, że najwyższy poziom wydatkowania nakładów na 1 mieszkańca zanotowano w powiatach: polkowickim - 16929 zł, wrocławskim - 12054 zł, wołowskim - 7412 zł, natomiast w 12 powiatach wartość ich kształtowała się poniżej 1900 zł. Największy udział w sektorze przedsiębiorstw stanowiły nakłady na inwestycje w sektorze ekonomicznym: przemysł i budownictwo - 6866,5 mln zł, (tj. 58,9% ogółu nakładów), następnie w usługach rynkowych - 4392,8 mln zł, (tj. 37,7%).

Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów w województwie dolnośląskim w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2008 r. wynosiły 463 zł (w 2005 r. - 158 zł). Największą wartość wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w podregionie m. Wrocław - 1607 zł, (tj. o 3,5 razy wyższą niż w całym województwie), natomiast najmniejszą (195 zł) uzyskano w podregionie legnicko - głogowskim (tj. o 57,9% niższą od zanotowanej w województwie). W 17 powiatach (łącznie z miastami na prawach powiatu) wydatki inwestycyjne budżetów na 1 mieszkańca w 2008 r. nie przekroczyły 100 zł. W 2008 r. niższe nakłady inwestycyjne w porównaniu do roku poprzedniego poniesiono w 10 powiatach.

Najwyższą dynamikę wzrostu wydatków inwestycyjnych przypadającą na 1 mieszkańca zanotowano w powiecie dzierżoniowskim - prawie czterokrotną.

W województwie dolnośląskim w 2008 r. wartość **nakładów inwestycyjnych na środki trwałe w przedsiębiorstwach** wynosiła (w cenach bieżących) - 9948,3 mln zł i była wyższa w porównaniu do 2005 r. o 2984,2 mln zł, tj. o 42,9%.

Nakłady inwestycyjne w sekcjach przemysłowych stanowiły 60,1% wartości inwestycji ogółem, w tym 33,1% środków wydatkowały przedsiębiorstwa działające w sekcji przetwórstwo przemysłowe. Struktura nakładów inwestycyjnych (w cenach bieżących) według grup klasyfikacji rodzajowej w ciągu ostatnich 4 lat zmieniła się nieznacznie. W 2008 r. w przedsiębiorstwach przeważającą część nakładów inwestycyjnych na środki trwałe przeznaczono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia - 47,9% (w 2005 r. - 49,5%), następnie na budynki i budowle - 43,4% (w 2005 r. - 37,0%) i środki transportu 8,2% (w 2005 r. - 13,2%). W badanym okresie zmniejszył się udział nakładów inwestycyjnych na urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu, natomiast zwiększył się udział nakładów na budynki i budowle. Biorąc pod uwagę poszczególne grupy środków trwałych, przedsiębiorstwa przemysłowe w 2008 r. wykorzystywały:

- 75,5% nakładów inwestycyjnych z grupy maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia,
- 49,9% ogółu nakładów przeznaczonych na budynki i budowlę,
- 25,4% nakładów z grupy środki transportu.

Z analizy powyższych danych wynika, że najczęściej inwestowały przedsiębiorstwa przemysłowe, a ich działania skierowane były przede wszystkim na odnowę parku maszynowego.

W 2008 r. w odniesieniu do 2005 r. najwyższy wzrost nakładów inwestycyjnych nastąpił w takich sekcjach jak: działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała - prawie ośmiokrotnie, hotele i restauracje o 238,2% oraz budownictwo o 187,9%. Spośród 20 badanych działów przemysłu przetwórczego zwiększenie nakładów na środki trwałe w porównaniu do 2005 r. wystąpiło w jedenastu działach, w tym najwyższy wzrost zanotowano w produkcji: sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (ponad trzynastokrotny), instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków (o 128,3%), pozostałego sprzętu transportowego (o 119,3%). Największy spadek nakładów odnotowano w działach: produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich^Δ (o 73,0%), włókiennictwo (o 69,1%) oraz produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich (o 34,7%).

Brak dostatecznego kapitału na rozwój powoduje konieczność jego finansowania kredytami, pożyczkami i zobowiązaniami wobec dostawców. W 2008 r. majątek trwały podmiotów gospodarczych (zatrudniających powyżej 9 osób) finansowany był głównie ze środków własnych inwestora (73,0%), a następnie z kredytów bankowych (12,4%) i środków z zagranicy (6,4%).

Źródła finansowania nakładów na środki trwałe, długoterminowych aktywów finansowych oraz wartości niematerialnych i prawnych w podmiotach gospodarczych¹⁾ w 2008 r. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - nakłady na środki trwałe b - w tym na nowe obiekty majątkowe i ulepszenie istniejących c - długoterminowe aktywa finansowe d - wartości niematerialne i prawne		Wartość nakładów	Źródła finansowania					
			środki własne inwestora	środki budżetowe	kredyt bankowy krajowy	środki z zagranicy	inne źródła ²⁾	nakłady niesfinan- sowane ³⁾
w tys. zł								
OGÓŁEM.....	a	10934185	7983873	157703	1354790	696050	182335	559434
	b	9960997	7315381	153129	1222966	584163	147076	538282
	c	1963200	1766067	161773	11888	-	21048	2424
	d	402234	358799	2727	12348	11301	3570	13489
w tym:								
Rolnictwo, łowiectwo								
i leśnictwo; rybactwo	a	159270	133816	2636	19517	800	1999	502
	b	140205	120308	2636	14760	-	1999	502
	c	68	68	-	-	-	-	-
	d	1951	1951	-	-	-	-	-
Przemysł								
	a	6336419	5082101	8882	516689	205187	79234	444326
	b	5982914	4780965	7596	486211	202925	67035	438182
	c	906798	904317	11	2470	-	-	-
	d	143045	107687	1989	8166	9445	3213	12545
górnictwo.....								
	a	1503556	1194817	-	41043	-	1450	266246
	b	1481753	1177497	-	37035	-	1450	265771
	c	800671	800671	-	-	-	-	-
	d	10206	6991	-	-	-	-	3215
przetwórstwo								
przemysłowe.....	a	3552827	2758529	7036	384286	204737	62687	135552
	b	3297582	2544449	5750	357861	202475	57163	129884
	c	106026	103545	11	2470	-	-	-
	d	112101	80943	1989	8166	9445	3036	8522

¹⁾ Dane dotyczą podmiotów z liczbą pracujących przekraczającą 9 osób. ²⁾ Dane obejmują fundusze celowe.

³⁾ (roboty w toku, faktury niezapłacone).

Źródła finansowania nakładów na środki trwałe, długoterminowych aktywów finansowych oraz wartości niematerialnych i prawnych w podmiotach gospodarczych¹⁾ w 2008 r. (ceny bieżące) (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - nakłady na środki trwałe b - w tym na nowe obiekty majątkowe i ulepszenie istniejących c - długoterminowe aktywa finansowe d - wartości niematerialne i prawne	Wartość nakładów	Źródła finansowania						
		środki własne inwestora	środki budżetowe	kredyt bankowy krajowy	środki z zagranicy	inne źródła ²⁾	nakłady nies finan- sowane ³⁾	
w tys. zł								
Przemysł (dok.)								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.....	a	1280036	1128755	1846	91360	450	15097	42528
	b	1203579	1059019	1846	91315	450	8422	42527
	c	101	101	-	-	-	-	-
	d	20738	19753	-	-	-	177	808
Budownictwo.....	a	429162	251839	84	170162	45	4008	3024
	b	356290	189394	84	160671	45	3749	2347
	c	29784	29592	-	192	-	-	-
	d	5888	5713	-	172	-	-	3
Handel i naprawy ^Δ	a	1408089	857160	1069	224105	289476	29155	7124
	b	1117622	718157	872	186611	182655	22282	7045
	c	38640	33040	-	5600	-	-	-
	d	13056	10404	2	1231	415	331	673
Hotele i restauracje	a	163199	118431	75	44569	-	124	-
	b	154244	112816	75	41283	-	70	-
	c	113	113	-	-	-	-	-
	d	9085	8917	-	168	-	-	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	a	444714	309086	5889	39526	28060	16853	45300
	b	349875	260004	5889	23123	27489	2108	31262
	c	34762	34418	-	344	-	-	-
	d	13533	13451	-	82	-	-	-
Pośrednictwo finansowe	a	492161	480745	381	4230	5745	-	1060
	b	469732	460308	381	2238	5745	-	1060
	c	823192	658997	161773	2422	-	-	-
	d	181213	179819	7	554	833	-	-

¹⁾ Dane dotyczą podmiotów z liczbą pracujących przekraczającą 9 osób. ²⁾ Dane obejmują fundusze celowe.

³⁾ (roboty w toku, faktury niezapłacone).

Źródła finansowania nakładów na środki trwałe, długoterminowych aktywów finansowych oraz wartości niematerialnych i prawnych w podmiotach gospodarczych¹⁾ w 2008 r. (ceny bieżące) (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - nakłady na środki trwałe b - w tym na nowe obiekty majątkowe i ulepszenie istniejących c - długoterminowe aktywa finansowe d - wartości niematerialne i prawne	Wartość nakładów	Źródła finansowania						
		środki własne inwestora	środki budżetowe	kredyt bankowy krajowy	środki z zagranicy	inne źródła ²⁾	nakłady niesfinansowane ³⁾	
		w tys. zł						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	a	754640	442849	17511	197466	44372	18925	33517
	b	688202	386822	14709	191783	42939	18646	33303
	c	136921	135904	-	-	-	1017	-
	d	23111	20571	250	1930	298	-	62
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....	a	279651	117291	93123	54808	1398	4352	8679
	b	273141	114593	93095	51026	1398	4350	8679
	c	27909	27040	-	-	-	-	869
	d	3784	3524	181	40	-	25	14
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała.....	a	439220	173313	27818	73580	120961	27646	15902
	b	414915	158648	27587	65019	120961	26798	15902
	c	33773	33773	-	-	-	-	-
	d	7347	6554	287	5	309	-	192

Wartość **nakładów inwestycyjnych na środki trwałe w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych** w 2008 r. kształtowała się na poziomie 3550,0 mln zł i była wyższa o 16,2% w porównaniu do roku poprzedniego i o 79,8% względem 2005 r. W strukturze nakładów na środki trwałe w jednostkach budżetowych dominowały nakłady poniesione na budynki i budowle (87,1%), natomiast na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz na środki transportu stanowiły odpowiednio: 9,4% i 3,3% ogółu nakładów.

Spośród jednostek państwowych, samorządowych oraz zakładów budżetowych w największym stopniu inwestowały przedsiębiorstwa zajmujące się: administracją publiczną i obroną narodową; obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnymi – 2482,8 mln zł, obsługą nieruchomości i firm – 381,3 mln zł oraz transportem, gospodarką magazynową i łącznością – 336,8 mln zł.

Środki trwałe

Według stanu na dzień 31 XII 2008 r. w województwie dolnośląskim **wartość brutto środków trwałych** (w bieżących cenach ewidencyjnych) wynosiła - 179798,3 mln zł, w tym w sektorze publicznym - 69993,4 mln zł, (co stanowiło 38,9%), natomiast w sektorze prywatnym - 109804,9 mln zł (tj. 61,1%). W porównaniu do 2005 r. wartość brutto środków trwałych ogółem wzrosła o 27,4%, w tym w sektorze publicznym o 16,8%, a w sektorze prywatnym o 35,2%.

W 2008 r. wartość brutto środków trwałych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiła 62494 zł, tj. o 27,9% więcej niż w roku 2005. *W Polsce wartość brutto środków trwałych wyniosła 2227406,1 mln zł a w przeliczeniu na 1 mieszkańca - 58407 zł.* Województwo dolnośląskie, pod względem udziału w wartości brutto środków trwałych w kraju zajmowało 4 miejsce (po województwie mazowieckim - 21,5%, śląskim - 12,1% i wielkopolskim - 9,0%), natomiast w przeliczeniu na 1 mieszkańca zajmowało 2 miejsce po województwie mazowieckim - 91809 zł. Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, największy majątek brutto ogółem znajdował się w posiadaniu podmiotów należących do sekcji: przemysł - 37,8%, (w tym w sektorze prywatnym - 44,6%), obsługa nieruchomości i firm - 18,9%, (w tym w sektorze prywatnym - 23,0%) oraz transport, gospodarka magazynowa i łączność - 15,1%, (w tym w sektorze prywatnym - 7,9%).

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (według siedziby lokalnej) według stanu w dniu 31 XII 2008 r. wynosiła 107944,7 mln zł. Biorąc pod uwagę sektory ekonomiczne, to w ogólnej wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (w cenach bieżących) największy udział miał przemysł i budownictwo - 63,1% oraz sektor usługi rynkowe - 32,6%. Analiza przestrzennego zróżnicowania poziomu wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wykazała, że w końcu 2008 r. najwyższe wartości brutto środków trwałych zanotowano w powiecie: m. Wrocław - 34353,2 mln zł (31,8% ogółu), zgorzeleckim - 11749,6 mln zł (10,9%) oraz polkowickim - 9429,2 mln zł (8,7%). Do powiatów o najniższych wartościach należały: górowski - 198,5 mln zł (0,2%), lwówecki - 363,8 mln zł (0,3%) oraz złotoryjski 427,1 ml zł (0,4%).

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach dolnośląskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca była najwyższa w powiecie polkowickim - 153452 zł, następnie w zgorzeleckim - 125787 zł i we Wrocławiu - 54342 zł. W 6 powiatach (łącznie z miastami na prawach powiatu) wartość brutto środków trwałych na 1 mieszkańca w 2008 r. przekroczyła średnią wartość zanotowaną dla województwa dolnośląskiego (37519 zł).

W strukturze ogólnej wartości brutto majątku trwałego przedsiębiorstw według stanu w dniu 31 XII 2008 r. największą część stanowiły: budynki i budowle - 48,8% oraz maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia - 45,8%, a następnie środki transportu - 5,2%. Udziały wartości tych grup środków trwałych kształtowały się odmiennie w poszczególnych sekcjach.

Budynki i budowle stanowiły największą część wartości brutto środków trwałych w takich sekcjach jak:

- przemysł (59,0%), w tym przetwórstwo przemysłowe 22,0%,
- obsługa nieruchomości i firm (16,3%),
- handel i naprawy (8,3%).

Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły największą część wartości środków trwałych w sekcjach:

- przemysł (81,8%), w tym przetwórstwo przemysłowe 41,6%,
- handel i naprawy (3,5%),
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna (2,8%).

Środki transportu stanowiły znaczną wartość środków w sekcjach:

- transport, gospodarka magazynowa i łączność (31,7%),
- przemysł (30,1%), w tym przetwórstwo przemysłowe 20,5%,
- handel i naprawy (12,7%).

Według stanu z dnia 31 XII 2008 roku **stopień zużycia środków trwałych** w przedsiębiorstwach wyniósł 44,2% i w porównaniu do analogicznego okresu 2005 roku zwiększył się o 0,6 pkt. proc., co oznaczało, że poziom dekapitalizacji majątku trwałego pogłębia się.

Najwyższy stopień zużycia (powyżej 45%) wykazały jednostki zaliczane do następujących sekcji:

- transport, gospodarka magazynowa i łączność - 53,4%, (w sektorze prywatnym - 55,8%);
- pośrednictwo finansowe 49,4%, (49,5%);
- budownictwo - 47,7 %, (48,9%);
- przemysł - 46,4%, (47,6%), w tym górnictwo - 61,0% (59,6%);
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo - 46,1% (44,1%),
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna - 45,9% (36,8%)

Najmniejsze zużycie majątku trwałego (poniżej 33%) wykazały jednostki zaliczane do sekcji:

- handel i naprawy - 31,5% (w sektorze prywatnym - 31,1%);
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała - 32,4% (30,5%);
- obsługa nieruchomości i firm - 32,7% (31,3%).

Wartość brutto środków trwałych w jednostkach budżetowych w dniu 31 XII 2008 r. wynosiła 26893,4 mln zł, tj. o 28,5% więcej w porównaniu do 2005 r. W strukturze środków trwałych dominowały budynki i budowle (85,7%), następnymi w kolejności środkami niezbędnymi do prowadzenia działalności były maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (11,8%) oraz środki transportu (2,3%).

Największy majątek brutto znajdował się w posiadaniu podmiotów należących do sekcji:

- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – 7512,6 mln zł (27,9% ogólnej wartości środków trwałych w jednostkach budżetowych),
- obsługa nieruchomości i firm – 6429,2 mln zł (23,9%),
- edukacja – 5398,3 mln zł (20,1%),
- transport, gospodarka magazynowa i łączność 3426,1 mln zł (12,7%).

Stopień zużycia środków trwałych w jednostkach budżetowych w końcu 2008 r. wynosił 45,2% (w 2005 roku – 46,2%). Biorąc pod uwagę poszczególne grupy środków trwałych - stopień zużycia środków trwałych wynosił dla maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi – 76,4% (w 2005 r. - 76,1%), dla środków transportu – 61,5% (76,0%), a budynków i budowli – 40,5% (41,5%)

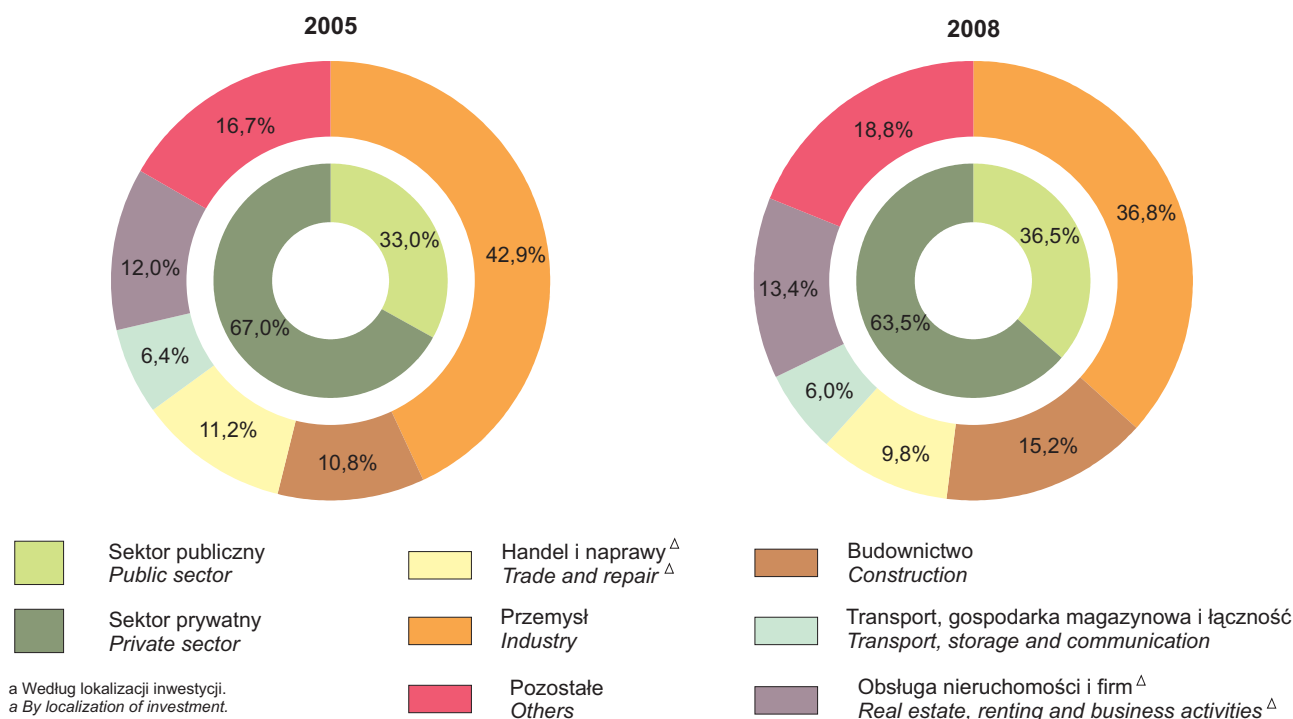
W 2008 r. w największym stopniu (powyżej 90%) zużyte były środki transportu w sekcji rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo – 95,6% oraz w sekcji hotele i restauracje – 92,3%.

Najwyższym stopniem zużycia środków trwałych charakteryzowały się podmioty należące do sekcji:

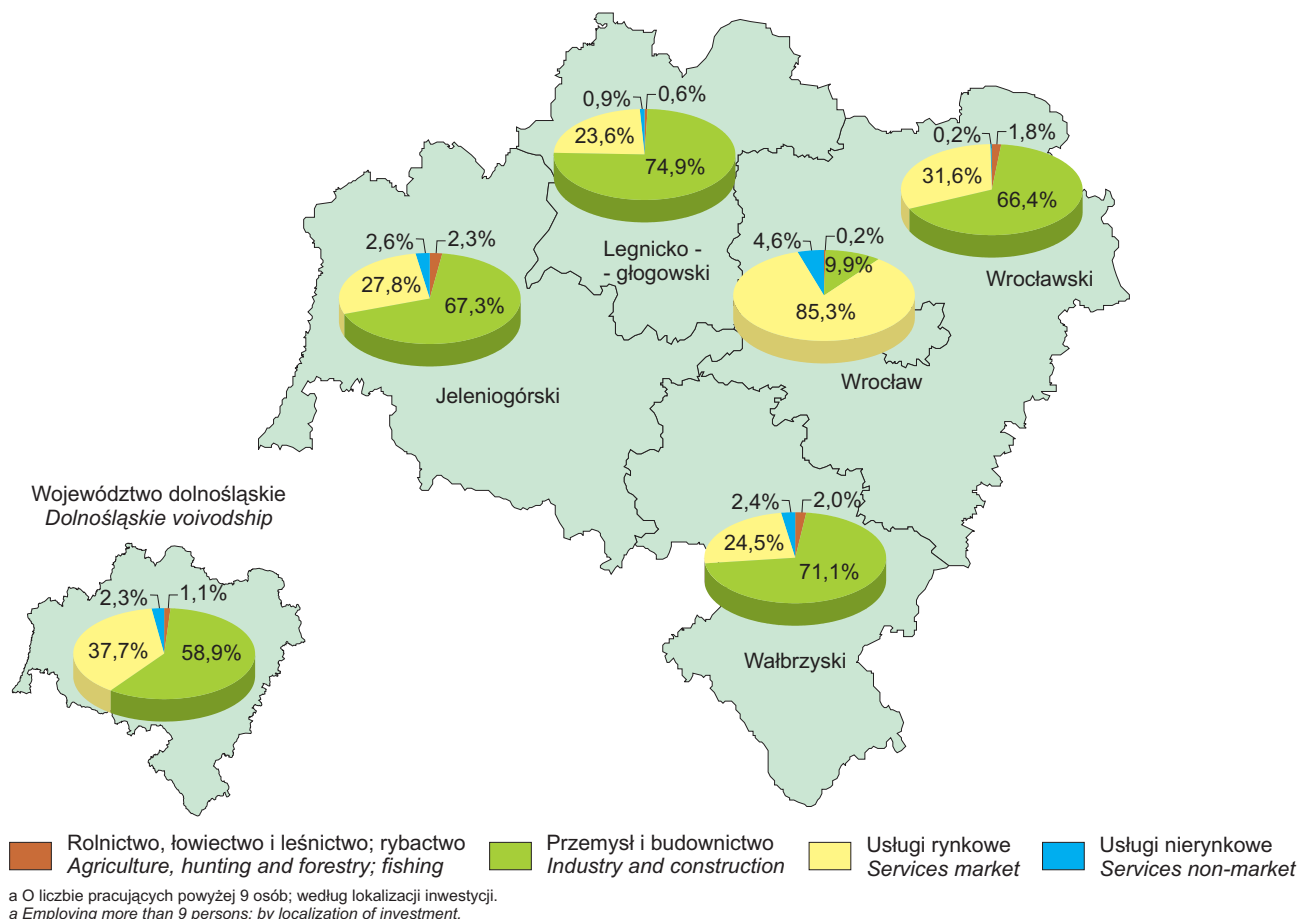
- obsługa nieruchomości i firm – 61,5%
- hotele i restauracje – 55,4%,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – 48,8%,

Najmniejszym stopniem zużycia środków trwałych odznaczały się podmioty działające w sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność – 25,1% oraz działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 30,1%.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI W 2005 I 2008 R.
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS IN 2005 AND 2008

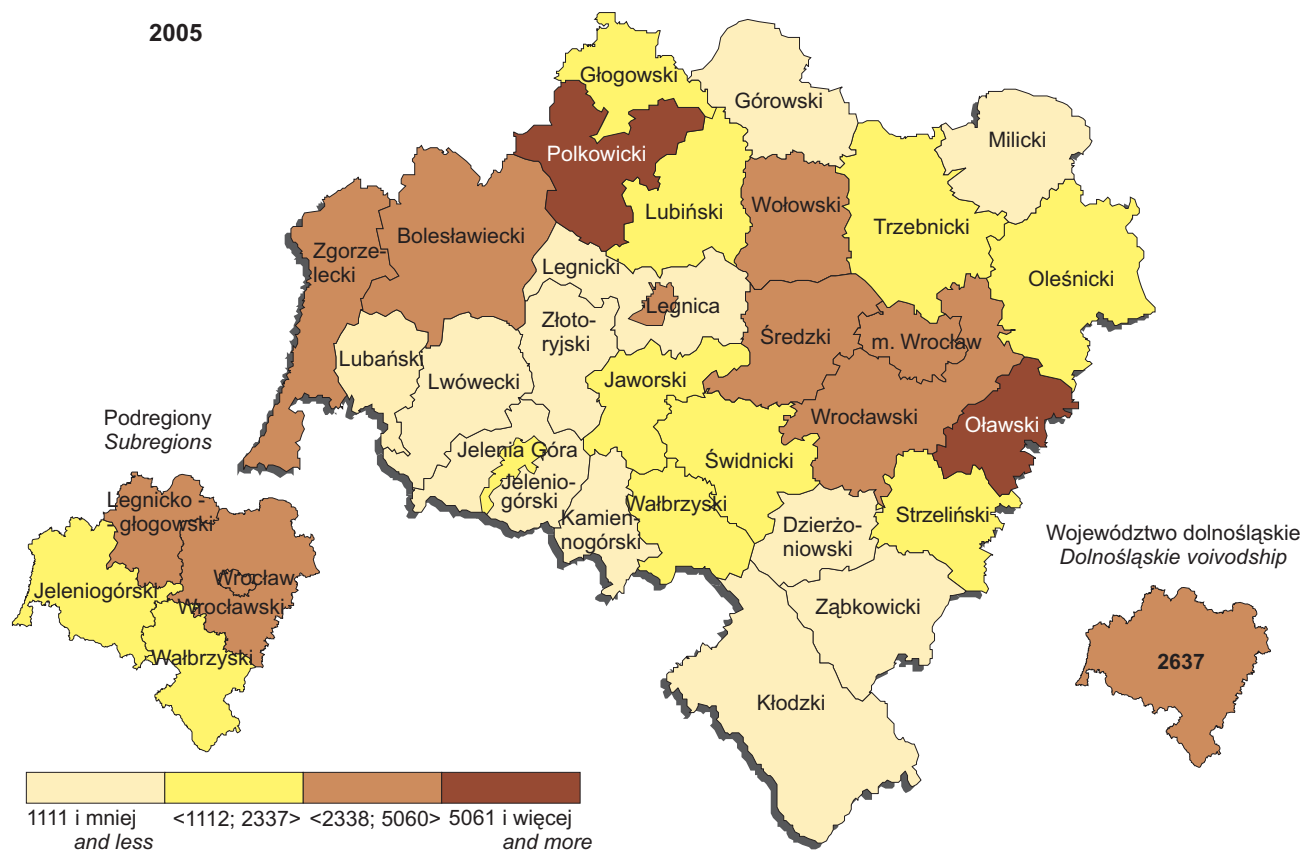

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKCJI I PODREGIONÓW W 2008 R. (ceny bieżące)
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY SECTIONS AND SUBREGIONS IN 2008 (current prices)

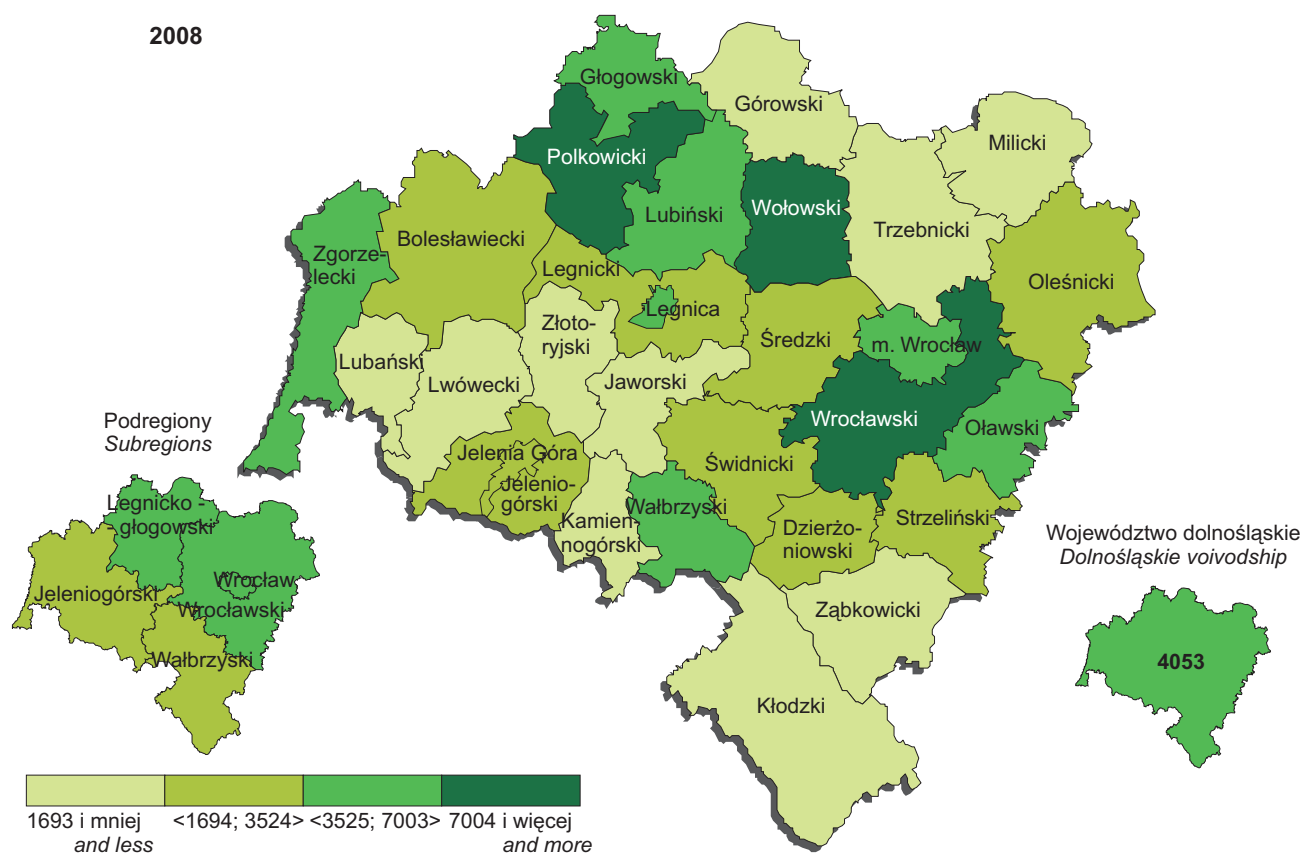

NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2005 I 2008 R.
na 1 mieszkańca w zł
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES BY SUBREGIONS AND POWIATS IN 2005 AND 2008
per capita in zł

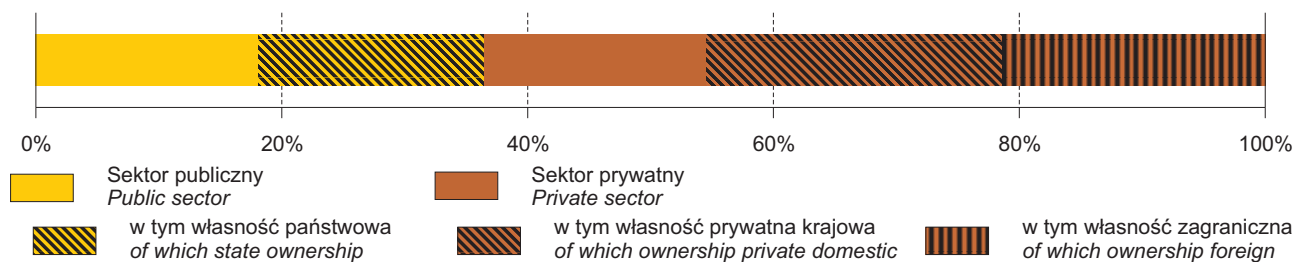
2005

2008

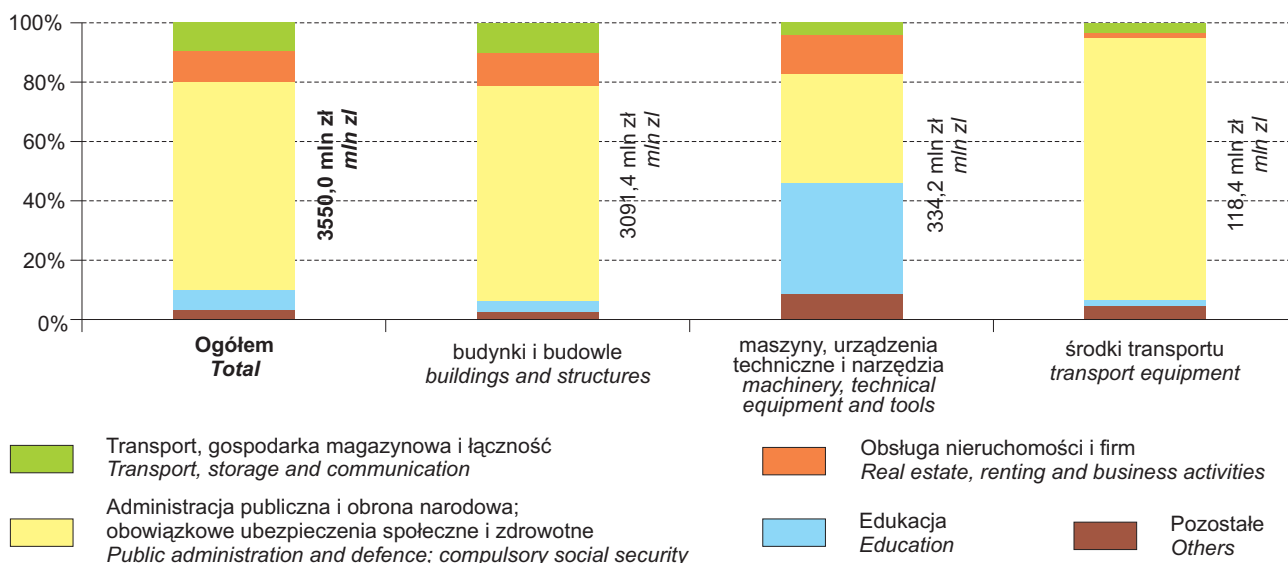

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące) W 2008 R.
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices) IN 2008

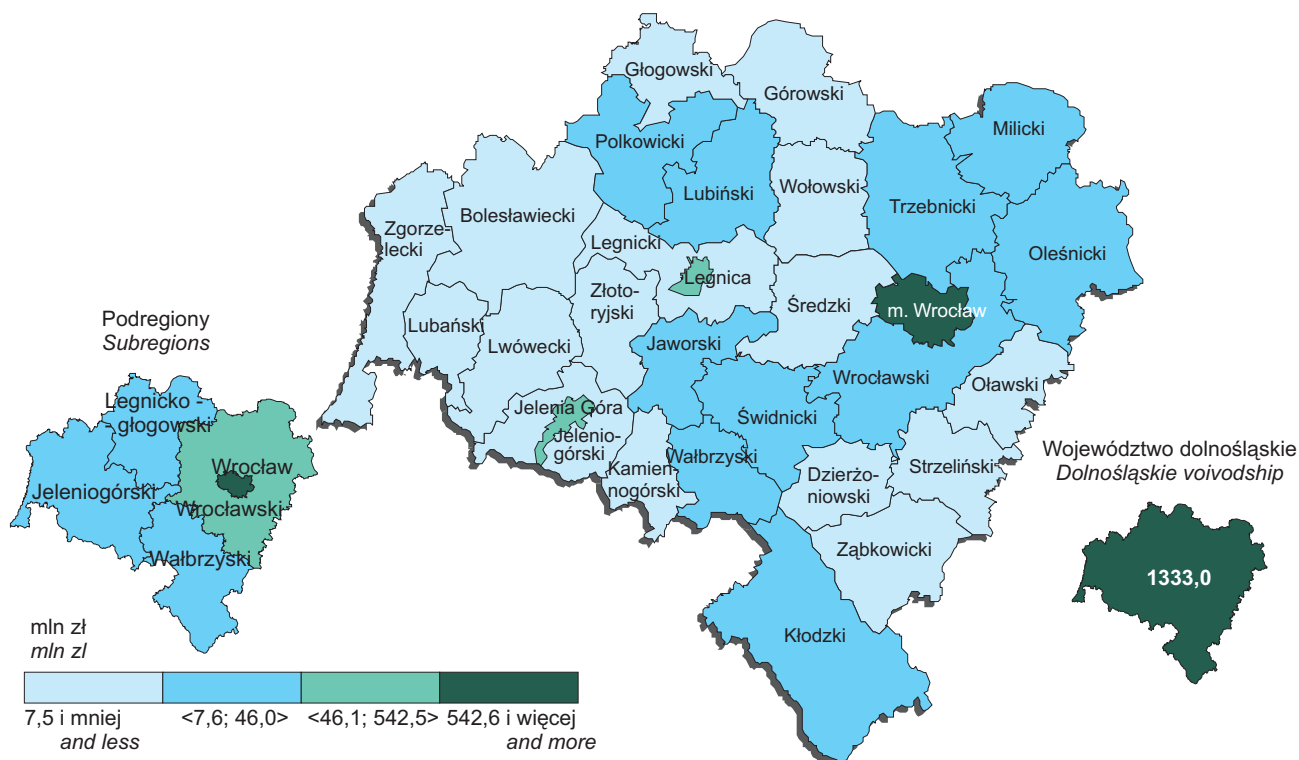

^a Według lokalizacji inwestycji.
^a By localization of investment.

STRUKTURA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH NA ŚRODKI TRWAŁE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH^a WEDŁUG SEKCJI I DZIAŁÓW (ceny bieżące) W 2008 R.
STRUCTURE OF INVESTMENT OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES^a BY SECTIONS AND DIVISIONS (current prices) IN 2008

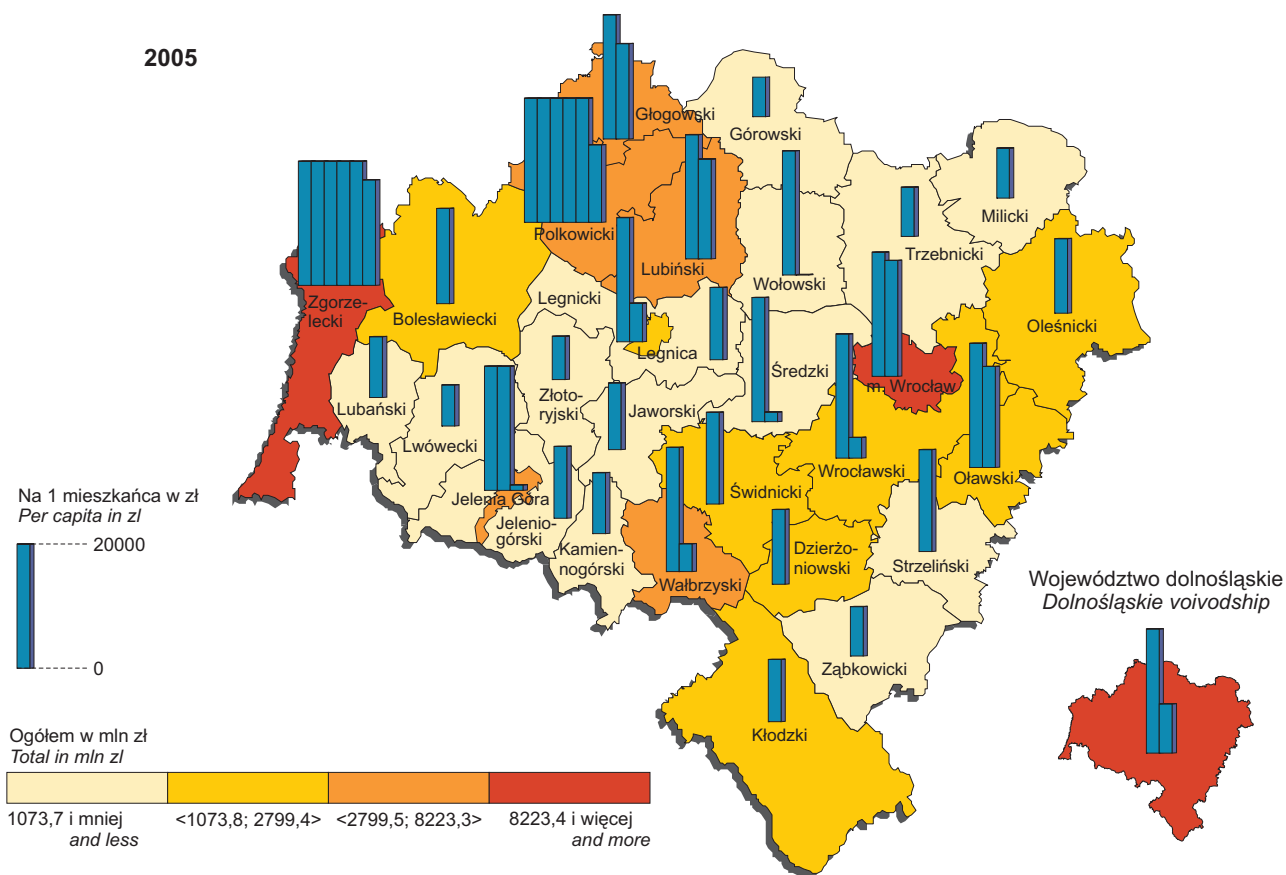

WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW POWIATÓW W 2008 R.
INVESTMENT EXPENDITURE OF THE POWIATS BUDGETS IN 2008

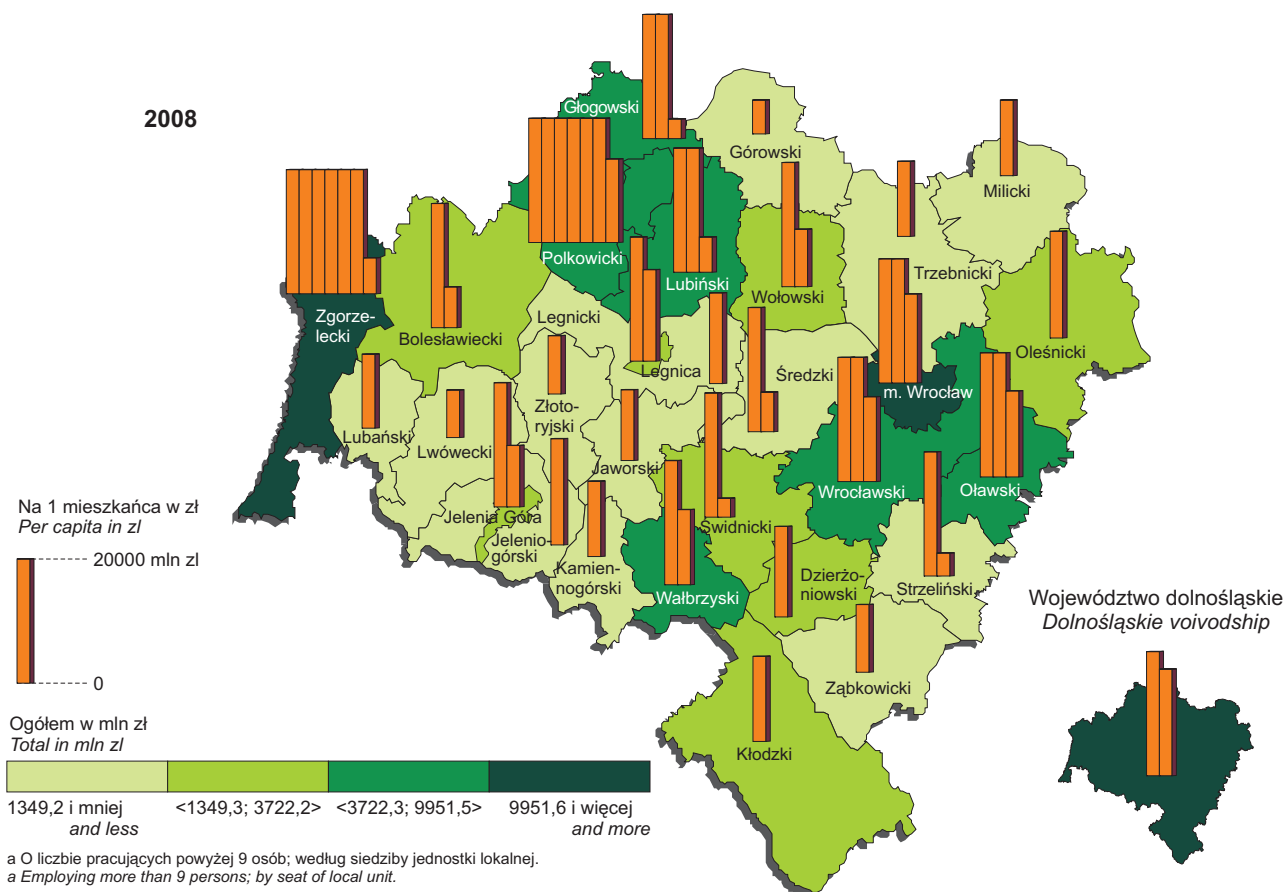

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW
(bieżące ceny ewidencyjne). Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a BY SUBREGIONS AND POWIATS
(current book-keeping prices). As of 31 XII

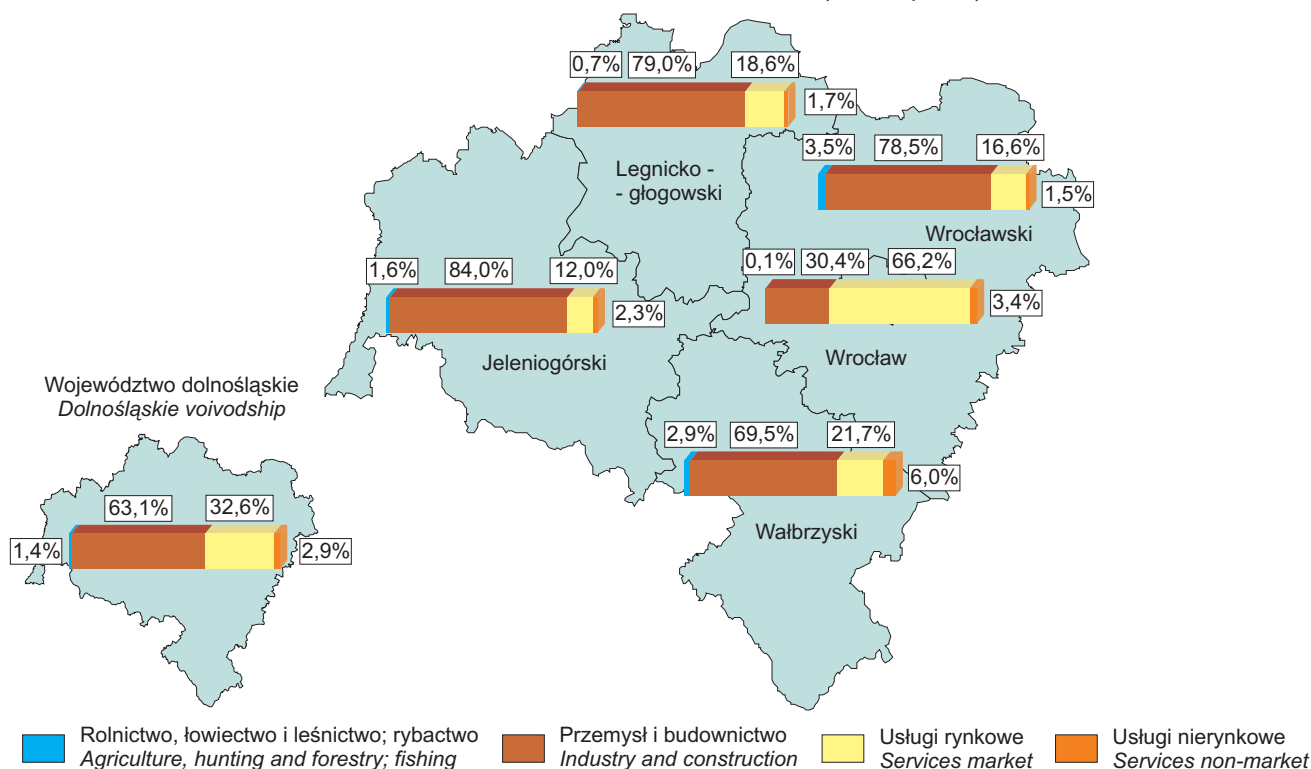
2005

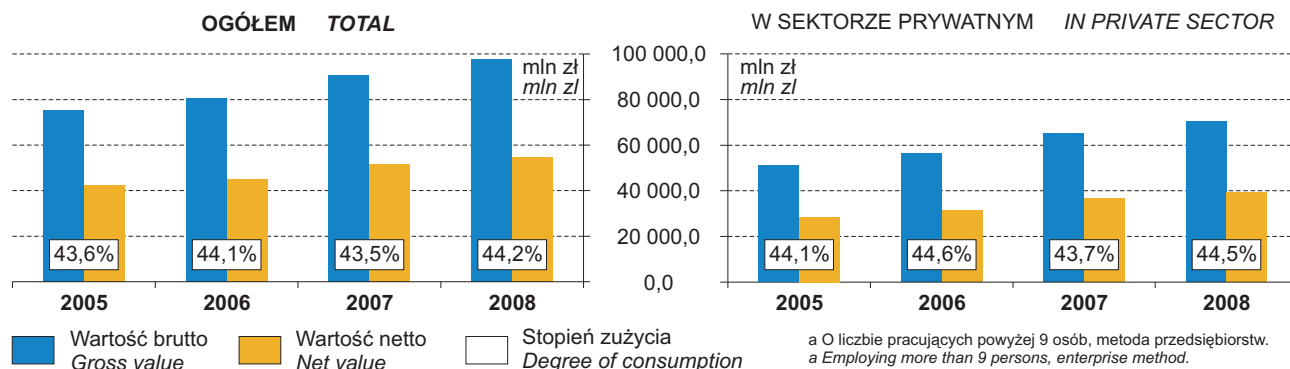
2008

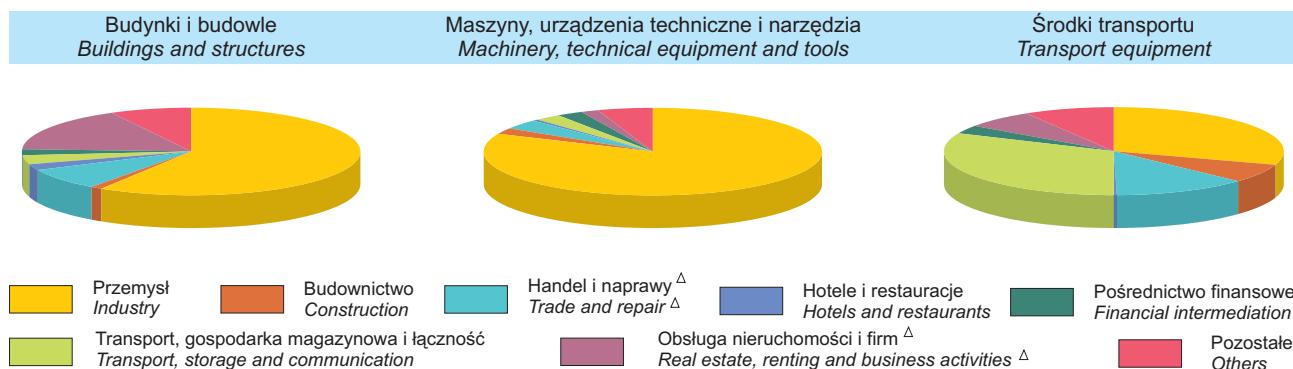
STRUKTURA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH I PODREGIONÓW W 2008 R. (ceny bieżące). Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a
BY ECONOMIC SECTORS AND SUBREGIONS IN 2008 (current prices). As of 31 XII

WARTOŚĆ BRUTTO, NETTO I STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
W LATACH 2005-2008. Stan w dniu 31 XII
GROSS AND NET VALUE AND DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a
IN YEARS 2005-2008. As of 31 XII

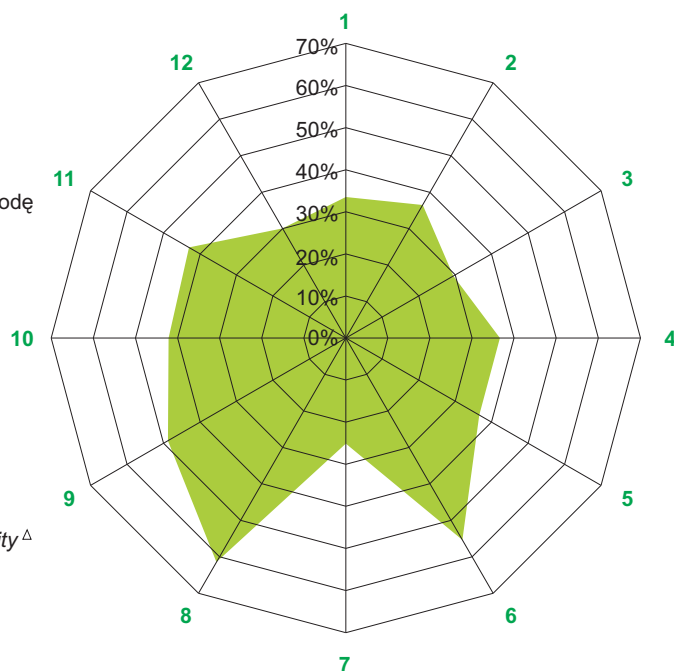

STRUKTURA WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKCJI
I GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH W 2008 R. Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a BY SECTIONS AND GROUPS OF
FIXED ASSETS IN 2008 As of 31 XII

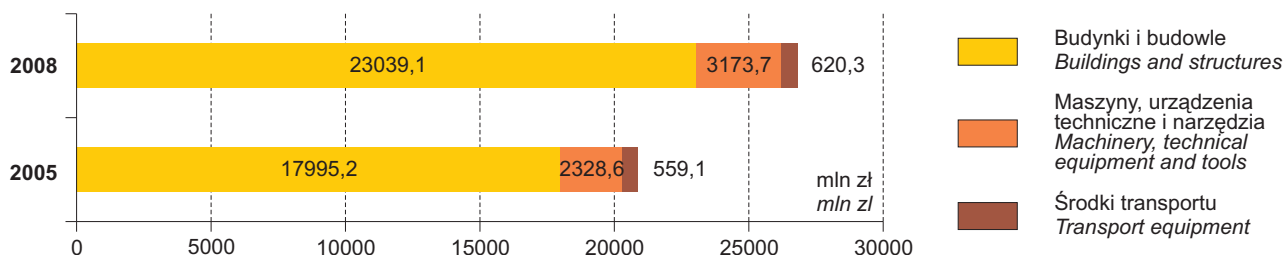

**STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH
I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH WEDŁUG SEKCJI W 2008 R. Stan w dniu 31 XII**
DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT
UNITS AND ENTITIES BY SECTIONS IN 2008 As of 31 XII

- 1 Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo
Agriculture, hunting and forestry; fishing
- 2 Przemysł
Industry
- 3 Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing
- 4 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
Electricity, gas and water supply
- 5 Budownictwo
Construction
- 6 Hotele i restauracje
Hotels and restaurants
- 7 Transport, gospodarka magazynowa i łączność
Transport, storage and communication
- 8 Obsługa nieruchomości i firm^Δ
Real estate, renting and business activities^Δ
- 9 Administracja publiczna i obrona narodowa;
obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne^Δ
Public administration and defence; compulsory social security^Δ
- 10 Edukacja
Education
- 11 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Health and social work
- 12 Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała
Other community, social and personal service activities

**WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH
I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH WEDŁUG SEKCJI W 2008 R. Stan w dniu 31 XII**
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT
UNITS AND ENTITIES BY SECTIONS AND GROUPS OF FIXED ASSETS As of 31 XII

**STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH
BUDŻETOWYCH WEDŁUG SEKCJI I GRUP ŚRODKÓW TRWAŁYCH W 2008 R. Stan w dniu 31 XII**
DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS
AND ENTITIES BY SECTIONS AND GROUPS OF FIXED ASSETS IN 2008. As of 31 XII

